

College van burgemeester en wethouders

Informatienota

Vergadering van 15 juni 2023
Gemeente Hardinxveld-Giessendam
- Hardinxveld-Giessendam
Auteur: René Backer

Informatienota meicirculaire 2023

Voorgesteld besluit

Inhoud

SAMENVATTING

De meicirculaire 2023 bevat een gunstig beeld voor onze gemeente.

Deze circulaire bevat informatie over de actualisatie van het accres op basis van de Voorjaarsnota 2023 en een eenmalige rijksbijdrage vanaf 2027. In dit memo wordt uitgebreid op de oorzaken van dit beeld ingegaan.

Inleiding

De meicirculaire 2023 is door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties volgens planning verschenen. De voorlaatste berekeningen van de algemene uitkering, die in de huidige begroting zijn verantwoord, zijn gemaakt op basis van de septembercirculaire 2022.

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de financiële effecten van de meicirculaire 2023.

Kernboodschap

In deze meicirculaire vallen enkele zaken op. De belangrijkste onderwerpen zijn:

- Een bijstelling accres: Bijgewerkt voor de loon- en prijsontwikkeling (LPO-accres) 2023-2027
- Een structurele rijksbijdrage, vooruitlopend op de nieuwe financieringssystematiek
- De ontwikkelingen in de Jeugdzorg; hervormingsagenda Jeugd

Financieel effect

De cijfers in onderstaande tabel staan bijstellingen op diverse taakvelden die het Rijk definieert, zoals flankerend armoedebeleid. In onze begroting waren hiervoor al middelen opgenomen en wordt reeds uitvoering aan gegeven.

Bij de geormerkte middelen is dat niet geval. Daar verwachten wij wel kosten te maken die nog niet begroot zijn en hebben dus invloed op het begrotingssaldo. Te denken valt hierbij aan wettelijke taken die op ons afkomen, zoals de wet goed verhuurderschap.

De meicirculaire 2023 laat ten opzichte van de septembercirculaire 2022 het volgende beeld zien:

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Septembercirculaire 2022	30.289	30.066	30.957	29.338	28.460
Jeugdhulp arbitrage uitspraak reeds verwerkt in begroting/K2F		1.232	1.135	782	782
Septembercirculaire 2022 bijgesteld Jeugdhulp	30.289	31.298	32.092	30.120	29.242
Meicirculaire 2023	30.847	33.396	33.881	30.956	30.908
Jeugdhulp arbitrage uitspraak actualisatie				836	606
Meicirculaire 2023 bijgesteld Jeugdhulp	30.847	33.396	33.881	31.792	31.514
Verschil meicirculaire/septembercirculaire (- nadeel + voordeel)	558	2.098	1.789	1.672	2.272
Cijfermatige analyse					
Uitkeringsfactor	122	1.804	1.824	1.608	2471
Financieringssystematiek					
Hoeveelheidsverschillen en WOZ -waardering (bijstelling maatstaven etc.)	343	135	97	63	29
Effecten decembercirculaire 2022					
Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	5	5	5	5	4
GDI voorzieningen 2022	-8				
Verdeling structurele middelen Wet goed Verhuurderschap	1	1	1	1	1
Flankerend beleid energiearmoede	28				
Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	22				
Wet goed verhuurderschap	11	11	11	11	10
Loon- en prijsbijstelling 2023 participatie	4	4	4		
Loon- en prijsbijstelling 2023 AP Jeugdhulp	0	78	46	1	1
Loon- en prijsbijstelling Voogdij 18+	50	52	53		
Compensatieregeling voogdij 18+	-29				
Werkdrukverlaging jeugdbescherming	-10				
Integraal Zorgakkoord (WMO abonnementstarief)			80	76	75
Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp WMO			72	69	67
Herinvoering eigen bijdrage WMO			0	-160	-157
Jeugdzorg		65	-348	54	-176
Voorschoolse educatie	1	1	1	1	1
Decentralisatie-, integratie- en supletie-uitkeringen					
DU Maatschappelijke begeleiding statushouders	5				
DU Brede impuls combinatiefuncties/buurtportcoaches	-70	-70	-70	-70	-70
DU Voorschoolse voorziening peuters	1	1	1	1	1
DU Einde lening inburgeringsplichtig	2				
DU Wet kwaliteitsborging bouw	-2	-2	-2	-2	
DU Armoedebestrijding kinderen		9	9	9	9
DU Wet goed verhuurderschap	6				
Taal voor ontheemden uit Oekraïne	24				
Leerlingenvervoer Oekraïne	48				
IU Participatie	4	4	5	5	6
Subtotaal Decentralisatie- en integratie-Uitkeringen	18	-58	-57	-57	-54
Verschil t.o.v. vorige circulaire	558	2.098	1.789	1.672	2.272
Geormerkte middelen					
Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	5	5	5	5	4
Wet goed verhuurderschap	17	11	11	11	10
DU Brede impuls combinatiefuncties/buurtportcoaches	-70	-70	-70	-70	-70
Totaal geormerkte gelden	-48	-54	-54	-54	-56
Saldo	606	2.152	1.843	1.726	2.328
Effect op de begroting	606	2.152	1.843	1.726	2.328

Toelichting cijfers

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de wijziging van de meicirculaire 2023 ten opzichte van de septembercirculaire 2022 voor de bedragen > € 20.000.

UitkeringsFactor UF (Accressen)

De jaarlijkse groei (positief of negatief) van de algemene uitkering wordt uitgedrukt in een percentage. Dat wordt het accres genoemd, een Frans woord voor groei. Het accres wordt over de gemeenten verdeeld via de uitkeringsfactor.

Sinds de meicirculaire 2022 is het accres gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres. In de meicirculaire 2023 zijn de Loon en Prijs Ontwikkeling (LPO-accessen) voor de jaren 2023 tot en met 2027 bijgewerkt en is sprake van een opwaartse bijstelling voor alle jaren.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft gemeenten op de hoogte gebracht van een formulefout bij de berekening van de WOZ-waarden in de septembercirculaire 2022 waardoor de UF met 8 punten naar beneden was bijgesteld vanaf 2023. In deze circulaire is de formulefout hersteld via het accres.

Hoeveelheidsverschillen en WOZ-waardering

Periodiek worden de parameters, zoals aantal bijstandontvangers, huishoudens, bedrijfsvestigingen, inkomensmaatstaven et cetera, geactualiseerd. In deze circulaire zijn rekeneenheden en hoeveelheidsmaatstaven, naar boven bijgesteld. Dit resulteert veelal in een hogere bijstelling van de hoeveelheidsverschillen.

Hier tegenover staat een ander hoeveelheidsverschil; de WOZ-waarden mutaties. Door marktontwikkelingen kan de WOZ-waarde sterk fluctueren. In de berekening van de algemene uitkering wordt het genormeerde OZB-inkomsten bestanddeel bepaald door een genormerd landelijk uniform rekestarief over de WOZ-waarden in de gemeente. Daarbij worden de WOZ-waarden vermenigvuldigd met dit rekestarief en in mindering gebracht op het accres. Hogere WOZ-waarden, evenals uitbreiding van het areaal, hebben daardoor een negatief effect op de algemene uitkering.

Na de actualisatie op 8 juni 2023 van de meicirculaire door het ministerie van Binnenlandse Zaken zijn er twijfels bij de verwerking van de WOZ-waarde in de meicirculaire 2023. We vragen ons af of de stijging van 2023 naar 2024 aansluit bij de tekst in de meicirculaire 2023 over marktontwikkeling tussen 1 januari 2022 en 1 januari 2023. Dit zou een beperkt positief effect op de WOZ-waardering binnen de algemene uitkering kunnen hebben. De verwachting is dat de septembercirculaire 2023 meer duidelijkheid brengt.

Structurele rijksbijdrage vanaf 2027

Vooruitlopend op een nieuwe financieringssysteem heeft het kabinet in de septembercirculaire 2022 in 2026 eenmalig € 1 miljard beschikbaar gesteld. Dit bedrag is in de meicirculaire 2023 vanaf 2027 structureel opgenomen.

Nieuwe financieringssysteem

Het kabinet heeft besloten om het gemeentefonds voor de volumeontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. In de meicirculaire 2023 is een beschrijving van de hoofdlijnen van een nieuwe financieringssysteem opgenomen. De nieuwe financieringssysteem houdt in dat de volumeontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2027 wordt gebaseerd op een historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Hiervoor is in de Voorjaarsnota 2023 budget gereserveerd in 2027 en in 2028. In de meicirculaire 2023 is de nieuwe financieringssysteem nog niet verwerkt.

Flankerend beleid energiearmoede

Het kabinet stelt incidenteel voor de jaren 2022 tot en met 2024 budget beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Dit budget wordt aan gemeenten beschikbaar gesteld voor de verwachte extra inzet die nodig zal zijn op het gebied van vroeg signalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand.

Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden

Voor de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden, die in juli 2022 aan de Tweede Kamer is gepresenteerd, heeft het kabinet in 2023 middelen beschikbaar gesteld. Deze middelen worden aan gemeenten beschikbaar gesteld als investering in betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden. Gemeenten kunnen deze middelen inzetten om aan de slag te gaan met de prioriteiten van de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden, zoals het verdubbelen van het gebruik van de schuldhulpverlening en het tegengaan van kinderarmoede.

Loon- en prijsbijstelling 2023 AP Jeugdhulp

Op de AP (Autoriteit Persoonsgegevens) staan nog middelen uit het coalitieakkoord gereserveerd voor de Jeugdzorg. Ook deze gereserveerde middelen op de AP worden gecompenseerd voor loon- en prijsontwikkeling. Het deel daarvan wat betrekking heeft op de bij Voorjaarsnota 2023 vrijgegeven middelen van de AP wordt nu toegevoegd aan de algemene uitkering.

Loon- en prijsbijstelling 2023 Voogdij 18+

Per 2023 is een deel van de integratie-uitkering Voogdij 18+ overgeheveld naar de algemene uitkering (zie meicirculaire 2022 paragraaf 2.2-17). Op basis van de huidige normeringssystematiek telt dit budget in 2023 nog niet mee in de grondslag van het accres voor de jaren 2023 tot en met 2025. Daarom wordt voor dit overgeheveld budget nog één keer loon- en prijsbijstelling toegekend voor de periode 2023 tot en met 2025.

Compensatieregeling voogdij 18+

De inventarisatie van de compensatieregeling 'Onderbreking financieringssystematiek voogdij en 18+' over 2020 en 2021 kon, zoals in de decembercirculaire 2022 vermeld, niet tijdig worden afgerond. Het gereserveerde budget voor 2022 is toen vrijgevallen ten gunste van de algemene uitkering. Daarbij is toen aangegeven dat in de meicirculaire 2023 de verrekening van de bedragen voor de compensatieregeling met de algemene uitkering zal plaatsvinden. Gelet op de hoogte van de goedgekeurde aanvragen en dat er twee jaren in één keer worden afgehandeld, is het bedrag verhoogd. Daartoe wordt het budget nu overgeboekt van de algemene uitkering naar de integratie-uitkering.

Integraal Zorgakkoord

Het kabinet stelt structureel extra middelen beschikbaar aan gemeenten samenhangend met het Integraal Zorgakkoord, ter compensatie van gemeenten voor gestegen kosten als gevolg van de invoering van het abonnementstarief Wmo.

Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp WMO

Het abonnementstarief in de Wmo 2015 wordt afgeschaft en in plaats daarvan wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo 2015 heringevoerd.

Herinvoering eigen bijdrage WMO

Het abonnementstarief in de Wmo 2015 wordt afgeschaft en in plaats daarvan wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo 2015 heringevoerd. Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de vormgeving zoals die voorheen was met oog voor inkomenseffecten en het beroep dat wordt gedaan op de Wmo.

Jeugdzorg

Gemeenten en Rijk hebben een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd. De beschikbaarstelling van extra middelen en de verdeling is onder voorbehoud van de omzetting van het principeakkoord in een definitief akkoord op het geheel van de Hervormingsagenda. De beschikbaarstelling van deze middelen voor de jaren 2026 en verder vindt plaats na het advies van de deskundigencommissie en de besluitvorming daarover. Net als voor de definitieve middelen in 2024 en 2025 geldt dat deze beschikbaar worden gesteld aan gemeenten met uitzondering van de investeringen waarvan is afgesproken deze door het Rijk worden gedaan. Met de Provincies zijn afspraken gemaakt welke middelen de gemeenten na 2026 in hun begroting mogen opnemen. In bovenstaande tabel zijn de verwachte budgetten jeugdzorg voor die jaren meegenomen als mutaties ten opzichte van eerdere ramingen in onze begroting.

Decentralisatie Uitkering (DU) Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches

Op 8 februari 2023 is de Regeling specifieke uitkering voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis 2023-2026 (SPUK-SGCS, ook wel 'brede SPUK') gepubliceerd. Voor de bestaande Brede Regeling Combinatiefuncties betekent dit een wijziging van het type uitkering van een decentralisatie uitkering naar een specifieke uitkering. Vanwege deze wijziging is in de meicirculaire 2023 deze Decentralisatie met ingang van uitkeringsjaar 2023 en verder vervallen. De inkomensoverdracht vindt niet meer plaats via het gemeentefonds, maar zal via de specifieke uitkering plaatsvinden. Destijds zijn deze middelen als geormerkte middelen toegevoegd in onze begroting. Deze worden er nu uit gehaald ten gunste van het resultaat en de specifieke uitkering komt hiervoor in de plaats.

Taal voor ontheemden uit Oekraïne

Ontheemden uit Oekraïne hebben nu beperkte mogelijkheden om de Nederlandse taal op vrijwillige basis te leren. Dit is wel noodzakelijk om een hogere arbeidsparticipatie te realiseren.

Leerlingenvervoer Oekraïne

De decentralisatie-uitkering Leerlingenvervoer Oekraïne is een tegemoetkoming aan gemeenten voor de kosten die zij gemaakt hebben en maken voor het vervoer van Oekraïners naar scholen. De decentralisatie-uitkering ziet toe op de periode van januari 2023 tot en met 31 juli 2023.

Consequenties

Aangepast financieel meerjarenperspectief op basis van de meicirculaire 2023

De meicirculaire 2023 heeft het volgende effect op het financieel meerjarenperspectief.

	2023	2024	2025	2026	2027
Begrotingsresultaat PPN 2024-2027	-1.169.118	-2.302.565	-1.632.548	-3.538.004	-3.885.006
Effecten meicirculaire 2023	606.000	2.152.000	1.843.000	1.726.000	2.328.000
Uitkeringen voorgaande jaren	17.000				
Begrotingsresultaat na perspectiefnota 2024-2027	-563.118	-150.565	210.452	-1.812.004	-1.557.006

In de begroting 2023-2026 is rekening gehouden met de effecten van energielasten. Met ingang van 2024 stappen wij over van energieleverancier en zien we ook dat de hoge energieprijzen ten opzichte van de 2^e helft 2022 (fors) zijn gedaald. Op basis van de huidige inzichten voorzien wij dat dit voor de jaren 2024 en verder een structureel positief effecten van ca € 250.000. In de loop van augustus 2023 verwachten wij een duidelijker beeld van de effecten, mede vanwege het feit dat energieprijzen via een kliksysteem worden vastgezet. Uitgaande van het voorziene structurele effect betekent dit voor het meerjarenperspectief het volgende.

	2024	2025	2026	2027
Begrotingsresultaat na perspectiefnota 2024-2027	-150.565	210.452	-1.812.004	-1.557.006
Effecten kosten energie	250.000	250.000	250.000	250.000
Voorzien begrotingsresultaat 2024-2027	99.435	460.452	-1.562.004	-1.307.006